

Makale türü: Araştırma makalesi**Article type:** Research article

Geliş tarihi 02.12.2024

Submitted date

Kabul tarihi 02.04.2026

Accepted date

Elektronik yayın tarihi 25.10.2026

Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Korkmaz, Ö. F. & Soğukoğlu Korkmaz, S. (2026). Neobankacılıkla İlgili Çalışmalara Yönelik Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz. *Journal of History School*, 84, 4820-4851.

NEOBANKACILIKLA İLGİLİ ÇALIŞMALARA YÖNELİK KARŞILAŞTIRMALI BİBLİYOMETRİK ANALİZ¹

Ömer Faruk KORKMAZ², Selin SOĞUKOĞLU KORKMAZ³

Öz

Son yıllarda bankacılık sektöründe hız kazanan dijitalleşmenin ortaya çıkardığı yeni finansal kurumların başında neobanklar gelmektedir. Bu çalışmanın amacı, neobankacılık alanında 2023 yılından taramanın yapıldığı tarihe kadar yayımlanan araştırma makalelerinin bibliyometrik analizinden elde edilen bulguları, Mall vd. (2024) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlarıyla karşılaştırarak, literatürde meydana gelen tematik değişimleri ortaya koymaktır. Çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Analizler Bibliometrix ve VOSviewer programları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri setini, Web of Science (WoS) veri tabanında 17.10.2024 tarihinde gerçekleştirilen tarama sonucunda ulaşılan 76 araştırma makalesi oluşturmaktadır. Veri tabanı ve arama terimlerinin belirlenmesinde Mall vd. (2024) tarafından izlenen yöntem esas alınmış ve söz konusu çalışmada kullanılan “neobank”, “platform bank”, “digital bank”, “neo-digital bank”, “payment bank”, “smart bank”, “hybrid bank”, “mobile wallet” ve “m-wallet” arama terimleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, 2023-2024 döneminde neobankacılık literatürünün Mall vd. (2024) tarafından ortaya konulan temalardan farklılaşarak daha geniş ve çeşitlenmiş araştırma alanlarına

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50. Çalışma bibliyometrik verilere dayandığı için etik kurul izni gerekmemektedir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi, Tirebolu Mehmet Bayrak MYO, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, Giresun/Türkiye. omer.faruk.korkmaz@giresun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3283-6174

³ Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi, Keşap MYO, Dış Ticaret Bölümü, Giresun/ Türkiye. selin.korkmaz@giresun.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9944-8494

Neobankacılıkla İlgili Çalışmalara Yönelik Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz

yöneldiğini göstermektedir. Bu kapsamda fintek uygulamaları ve oyunlaştırma, nakitsiz toplum, dolandırıcılık, yapay zekâ, blokzincir, yönetim ve çevresel sürdürülebilirlik gibi temaların öne çıktığı görülmektedir. Ayrıca analiz sonuçları, dijitalleşmenin finans sektöründe yeni tematik alanların gelişmesine katkı sağladığını ve dijital uyum teknolojileri, fintek, kullanıcı odaklılık ve dijital para gibi niş araştırma konularının ortaya çıktığını göstermektedir. Bununla birlikte, serbestleşme eğiliminin devam ettiği bankacılık sektöründe dijitalleşme ve neobankacılığın gelişimine paralel olarak yeni düzenleyici çerçevelere duyulan ihtiyacın artabileceği değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, gelecekte yapılacak araştırmalarda farklı anahtar kelimeler ve veri tabanlarının kullanılması, elde edilen bulguların karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi ve neobankacılık literatüründeki tematik dönüşümün farklı dönemler itibarıyla incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Bibliyometrik Analiz, Dijital Bankacılık, Neobank.

Comparative Bibliometric Analysis of Studies Related to Neobanking

Abstract

In recent years, digitalization in the banking sector has accelerated, giving rise to new types of financial institutions, among which neobanks have emerged as a prominent example. The aim of this study is to identify thematic changes in the neobanking literature by comparing the findings of a bibliometric analysis of research articles published from 2023 up to the date of the literature search with the results of the study conducted by Mall et al. (2024). A bibliometric analysis method was employed, and the analyses were conducted using the Bibliometrix and VOSviewer programmes. The dataset consists of 76 research articles identified through a search of the Web of Science (WoS) database conducted on October 17, 2024. The database and search terms were determined based on the methodology employed by Mall et al. (2024), using the following search terms: “neobank,” “platform bank,” “digital bank,” “neo-digital bank,” “payment bank,” “smart bank,” “hybrid bank,” “mobile wallet,” and “m-wallet.” The findings indicate that the neobanking literature during the 2023–2024 period has diverged from the themes identified by Mall et al. (2024), expanding toward a broader and more diverse range of research areas. In particular, themes such as fintech applications and gamification, cashless society, fraud, artificial intelligence, blockchain, governance, and environmental sustainability have emerged prominently. The findings further demonstrate that digitalization has contributed to the development of new thematic areas within the financial sector, leading to the emergence of niche research topics, including digital compliance technologies, fintech, user-centricity, and digital currencies. Furthermore, the findings suggest that the continued development of digitalization and neobanking in an increasingly liberalized banking sector may increase the need for new regulatory frameworks. Accordingly, future research should consider using different keywords and

databases, conducting comparative analyses of the findings, and examining the thematic evolution of the neobanking literature across different periods.

Keywords: Banking, Bibliometric Analysis, Digital Banking, Neobank.

GİRİŞ

Günümüzde bilgi ve teknolojinin toplumsal ve ekonomik yaşamın farklı alanlarında giderek daha belirleyici hâle gelmektedir. Bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, bireylerin günlük yaşam pratiklerinden işletmelerin faaliyet biçimlerine kadar çok sayıda alanda önemli dönüşümlere yol açmıştır. Dijitalleşme sürecinin bazı aksayan, eksik veya kusurlu yönleri olmasına rağmen, sunduğu çeşitli olanaklar bireyler, işletmeler ve toplumlar açısından önemli kazanımlar sağlamaktadır. Özellikle dijital teknolojilerin yaygınlaşması, hizmetlerin daha hızlı, erişilebilir ve kullanıcı odaklı biçimde sunulmasına olanak tanırken, tüketici davranışlarında da önemli değişimlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu dönüşümün belirgin biçimde gözlemlendiği alanlardan biri finans sektörüdür. Özellikle pandemi döneminde temassız ödeme ve mobil ödeme gibi dijital ödeme yöntemlerinin kullanımında meydana gelen artış, sonraki yıllarda da dijital finansal hizmetlere yönelik talebin devam etmesine zemin hazırlamıştır. Nakit kullanımının özellikle alışveriş işlemlerindeki ağırlığının azalması ve dijital ödeme yöntemlerinin yaygınlaşması, tüketicilerin finansal hizmetlere ilişkin alışkanlıklarının değişime uğradığını göstermektedir. Ayrıca dijitalleşmenin günlük bankacılık işlemlerinde sağladığı zaman ve kullanım kolaylığı, müşterilerin çevrim içi bankacılık hizmetlerine yönelik talebinin artmasında etkili olmaktadır (Team PCN, 2023). Dolayısıyla sürekli yenilenen dijital teknolojiler, birçok sektörde olduğu gibi finans sektörünün ve özellikle bankacılık sektörünün de işlerin yapım ve işleyiş biçimlerini dönüştürmektedir.

Bankalar, finans sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar olarak değerlendirilse de müşterilerle doğrudan ve sürekli etkileşim içerisinde olmaları nedeniyle sundukları hizmetler açısından hizmet sektörü içerisinde de ele alınabilmektedir (Soğukoğlu Korkmaz ve Korkmaz, 2016). Geleneksel bankacılık sisteminde fon arz ve talebine aracılık etme işlevi, kredi kartı, banka kartı ve ATM (Automated Teller Machine) gibi araçlarla şube dışı kanallarda gerçekleştirilmektedir. Dijital teknolojilerin gelişmesiyle birlikte bu kanallara çevrim içi ve mobil bankacılık uygulamalarının eklenmesi, bankacılık hizmetlerinin sunum biçiminde önemli bir dönüşüm meydana getirmiştir (Soğukoğlu Korkmaz ve Korkmaz, 2016). Günümüzde cep telefonu, akıllı saat, tablet ve diğer taşınabilir dijital cihazlar aracılığıyla gerçekleştirilen ödemeler; nakit, çek ve banka veya kredi kartı

kullanımına alternatif oluşturan finansal işlem biçimleri hâline gelmiştir (Mordor Intelligence, 2024).

Finansal hizmetlerin dijitalleşmesi yalnızca mevcut bankaların hizmet kanallarının dönüşümüyle sınırlı kalmayarak, bankacılık hizmetlerinin farklı bir kurumsal ve teknolojik yapı içerisinde sunulmasını mümkün kılan yeni finansal aktörlerin ortaya çıkmasına da zemin hazırlamıştır. Bu aktörlerin başında neobankalar gelmektedir. Modern tüketicilerin bankacılık hizmetlerinde hız, erişilebilirlik ve kullanım kolaylığına yönelik beklentilerinin artması, şubeye gitme ve fiziksel olarak sıra bekleme gibi geleneksel bankacılık pratikleri yerine dijital kanallar üzerinden gerçekleştirilebilen hizmetlere olan ilgiyi artırmaktadır. Bu bağlamda neobankalar, bankacılık hizmetlerini büyük ölçüde dijital kanallar üzerinden sunarak kullanıcıların bankacılık işlemlerini hızlı ve kolay biçimde gerçekleştirmelerine olanak sağlamaktadır (Unit21, 2022).

Neobankacılık, hesap açılışından ödeme, para transferi ve diğer finansal hizmetlere kadar çeşitli bankacılık işlemlerinin fiziksel şubelere ihtiyaç duyulmaksızın çevrim içi ortamda gerçekleştirilebilmesini sağlayan yeni bir bankacılık modeli olarak değerlendirilmektedir. Bu yönüyle neobankacılık, geleneksel bankacılığın fiziksel şube ağına dayalı hizmet sunumundan ayrılmaktadır (Mordor Intelligence, 2024). Neobankalar geleneksel bankaların sunduğu hizmetleri dijital kanallar aracılığıyla sağlayan ve bağımsız biçimde faaliyet gösterebilen lisanslı kuruluşlar şeklinde tanımlanmakla birlikte, bazı modellerde finansal kuruluşlarla iş birliği içerisinde hizmetlerin uzaktan ve çevrim içi olarak sunulmasına aracılık eden kuruluşlar olarak da faaliyet gösterebilmektedir (Spiridonova, 2024). Bu nedenle neobankacılık, yeni bir bankacılık kanalı olmasının dışında teknolojik gelişmelerin bankacılık hizmetlerinin sunum biçimi, müşteri deneyimi ve rekabet yapısı üzerindeki etkilerini yansıtan bir dönüşüm alanı olarak değerlendirilmektedir.

Neobankacılığın yaygınlaşması, kullanıcıların dijital bankacılık çözümlerine yönelmesi, geleneksel bankacılık hizmetlerine alternatif oluşturma potansiyelini artırırken, söz konusu kuruluşların başarısı stratejik ortaklıklar ve diğer dijital öncelikli bankalarla rekabet etme kapasiteleriyle de ilişkilendirilmektedir (Unit21, 2022; SEON, 2024). Dolayısıyla neobankacılığın gelişimi, teknolojik bir yenilik olmanın ötesine geçerek finansal hizmetlerin sunum biçimlerini, tüketici davranışlarını, finansal kapsayıcılığı, finansal erişimi, rekabet dinamiklerini ve düzenleyici çerçeveleri etkileyebilecek çok boyutlu bir dönüşüm süreci olarak ele alınmaktadır.

Bütün bu gelişmeler, neobankacılık alanındaki akademik araştırmaların da zaman içerisinde farklılaşmasına neden olmaktadır. Mall vd. (2024) tarafından

gerçekleştirilen bibliyometrik çalışmada, neobankacılık literatürünün belirli araştırma temaları etrafında şekillendiğini ortaya koymaktadır. Ancak dijital finans ekosisteminin hızlı biçimde değişmesi, neobankaların faaliyet alanlarının genişlemesi ve yapay zekâ, blokzincir, fintek uygulamaları, dijital ödeme sistemleri ve finansal teknolojiler gibi yeni teknolojilerin finansal hizmetlerle daha yoğun biçimde bütünleşmesi, önceki dönemlerde ortaya konulan literatür görünümünün güncelliğinin yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Özellikle çalışma kapsamında incelenen literatürün (2023-17.10.2024), neobankacılığın dijital bankacılık ve müşteri deneyimi bağlamının dışında daha geniş finansal, teknolojik, ekonomik ve toplumsal temalar çerçevesinde ele alınıp alınmadığının incelenmesi önem taşımaktadır. Bu noktada araştırmanın temel problemi, neobankacılık literatüründe çalışma kapsamında incelenen dönemde meydana gelen tematik değişimin, daha önceki dönemleri kapsayan araştırmalarla karşılaştırıldığında nasıl bir farklılaşma gösterdiğinin ortaya konulmasıdır. Mevcut literatürde Mall vd. (2024) tarafından gerçekleştirilen bibliyometrik çalışma önemli bir referans noktası sunmakla birlikte, bu çalışmanın ortaya koyduğu literatür görünümünün ardından yayımlanan araştırmaların yeni temalar, kavramlar ve araştırma yönelimleri bakımından nasıl bir değişim gösterdiği ayrıca incelenmeye ihtiyaç duymaktadır. Özellikle dijitalleşmenin finansal hizmetlerde oluşturduğu yeni uygulamaların ve teknolojik gelişmelerin neobankacılık araştırmalarına yansımaları, literatürdeki güncel yönelimlerin belirlenmesini gerekli hâle getirmektedir. Bu nedenle çalışma kapsamında incelenen dönemde yayımlanan çalışmaların ayrı bir dönem olarak ele alınması, neobankacılık araştırmalarında meydana gelen güncel tematik dönüşümün ve ortaya çıkan yeni araştırma alanlarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda çalışmanın konusu neobankacılıktır. Çalışmanın amacı, neobankacılık alanında 2023 yılından ve çalışmada tarama yapılan tarihe kadar yayımlanan araştırma makalelerini bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemek ve elde edilen bulguları Mall vd. (2024) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile karşılaştırmaktır. Bu karşılaştırma aracılığıyla neobankacılık literatüründe önceki dönemlerden günümüze meydana gelen tematik değişimlerin, güncel araştırma konularının ve yeni ortaya çıkan araştırma yönelimlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Böylece çalışma, neobankacılık literatürünün mevcut durumunu ortaya koymakla birlikte, dijitalleşme ve finansal teknolojilerdeki gelişmelerin akademik araştırma gündemine yansımalarının belirlenmesiyle ilgili literatürdeki güncel dönüşümün ortaya konulmasına da katkı sağlamayı hedeflemektedir.

NEOBANKACILIĞIN DÜNYADAKİ YERİ VE KULLANIMI

Teknolojik dönüşüm ve dijitalleşmenin getirdiği yapay zekâ, bulut bilişim, büyük veri kullanımı, hızlı erişim, kolay kullanım, gelişmiş hizmet, düşük sabit gider, sade bilgi teknoloji sistemleri ve basitleştirilmiş operasyonel modellerle neobankacılık verimliliği arttırmaktadır (Mordor Intelligence, 2024). Neobankacılık ile ilgili literatür incelendiğinde birçok olumlu etkisinin yanı sıra çeşitli eleştiriler ve olumsuz yönlerinin de olduğu bilinmektedir.

Tablo 1

Neobankaların avantaj ve dezavantajları

Neobankaların Avantajları	Neobankaların Dezavantajları
-Mobil uygulamalarda yenilikçi özellikler olması. -Fiziksel yapının eksikliği ve uzaktan erişilebilirlik. -Ücretsiz banka kartı, rekabetçi fiyat ve oran. - Gelir şartı olmadan, taahhüt olmadan hesap açma kolaylığı ve hesabın durumunu gerçek zamanlı görüntüleme imkânı. - Sunulan hizmetlerin çeşitliliği ve geniş kitleye yönelik oluşu.	- Neobankaların büyük çoğunluğu geleneksel bankalara göre çok daha sınırlı bir hizmet yelpazesi sunmaktadır: kredi, proje finansmanı, kredili mevduat, yatırım/emeklilik planı yoktur. - Fiziksel bir şubenin olmaması ayrıca çek işlemlerinin yapılmasını da zorlaştırır ve bu da çoğunlukla serbest çalışanları ve girişimcileri cezalandırır. Sonuç olarak, birçok neobanka çek bozdurma ve ödeme hizmeti sunmaz. - Bazı neobankaların müşteri desteği yalnızca e-posta, sosyal ağlar veya mobil uygulamalarında veya web sitelerinde bulunan sohbet robotu aracılığıyla iletişim kurmakla sınırlıdır.

Kaynak: NeoBanks.app (2026)

Neobankalar, sundukları çeşitli hizmet ve iş modelleri vasıtasıyla geleneksel bankalardan farklılaşabilmekte ve bazı alanlarda daha hızlı ve kolay ürün ve hizmet sunma imkânları olabilmektedir. Ayrıca, düzenleyici otoritenin izin verdiği çerçevede daha esnek yapılara sahip olmaları ve finansal katılımı destekleyen iş modellerini geliştirebilmeleri bakımından da neobankalar sektördeki konumunu farklılaştırabilmektedirler (Spiridonova, 2024).

Müşterilerin geleneksel bankalardan çevrim içi bankalara yöneldiği bilinmektedir. Bu yönelimde neobankaların 7/24 hizmet sunma yetenekleri ve çok düşük ücret tarifelerinin etkilerinin büyük olduğu söylenebilir. Artan dijitalleşme ve bilgi toplumunun gereği insanlar hayatlarına dâhil olan teknolojiye karşı daha istekli olmaktadır. Geleneksel bankacılığa meydan okuyan dijital bankacılıkta müşteri güveni sağlama konusunda çeşitli sorunlar yaşanmakta ve geleneksel bankacılıkta olduğu kadar önemli olduğu da bilinmektedir (Team PCN, 2023).

Son 5 yıl itibarıyla neobankacılık kullanıcısının yıllık %35 büyümesi dünya çapında aktif neobank kullanıcı sayısının giderek arttığını göstermektedir (Unit21, 2022). Finansal tüketicilerin yeni gelişen bu finansal aracılığı hızlı benimsemesi ve sağlıklı işleyen neobankacılığın güven arz eden özellikleri nedeniyle teknolojiye ilgi duyan tüketiciler tarafından tercih edilen finansal hizmet sağlayıcıları arasında yer aldığı belirtilmektedir (Unit21, 2022). Dünyada yaklaşık 303 civarında neobankanın olduğu ve bu bankaların kişilere, profesyonellere, işletme ve serbest meslek mensuplarına, çocuklar ve gençlere yönelik çeşitli hizmetler verdiği bilinmektedir (<https://neobanks.app/>). 2017 yılında 230 milyon ABD doları olan dünya neobank işlem hacminin, 2021 yılında 2,56 trilyon ABD dolarına çıktığı bilinmektedir. 2021 yılı itibariye küresel neobank kullanıcı sayısının 146 milyon civarında olduğu ve bu sayının 2026 yılı sonunda 350 milyon civarına ulaşacağı öngörülmektedir. Ayrıca 2022 yılı itibarıyla küresel neobank kullanıcısı başına 19 bin dolar civarında bir işlem hacmi yakalandığı görülmektedir (Unit21, 2022). Neobank pazarında Avrupa en büyük pazar payına sahiptir. Avrupa’da teknoloji girişimlerinin sayısının çokluğu, internet hizmetlerinin hızlı benimsenmesi ve artan mobil bankacılık kullanımı dolayısıyla Avrupa neobank pazarının büyümesi de beklenmektedir (Mordor Intelligence, 2024; Fortune Business Insights, 2026). Neobankaların Avrupa’da giderek yeni merkez olma konusunda kendilerini kanıtladığı görülmektedir. Avrupa’da N26, Wise, Revolut, Bunq ve Monzo gibi 98 neobankın faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Neobankaların 2027 yılına kadar 4,5 trilyon ABD doları civarında bir pazara ulaşacağı ve 2023’e oranla yaklaşık %20 civarında bir büyüme yaşayacağı beklenmektedir (Team PCN, 2023). Küresel ölçekte kullanıcı sayısındaki artış ve işlem hacimlerindeki yükselişler neobankacılığın pazardaki başarısının güçlü göstergesi niteliğindedir. Ayrıca bu artışlar dolayısıyla neobankacılığın kalıcı olacağı düşünülmektedir (Unit21, 2022).

Tablo 2
Ülkelere göre neobank kullanımı (İlk 10 Ülke)

Ülke	Neobank Kullanımı	
	Kişi Sayısı	Ülke Nüfusuna Oranı (%)
Brazilya	93,052,000	43
Hindistan	371,800,000	26
İrlanda	1,113,200	22
Singapur	1,262,100	21
Hong kong	1,498,000	20
Birleşik Arap Emirlikleri	1,808,800	19
Meksika	21,838,200	17

Neobankacılıkla İlgili Çalışmalara Yönelik Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz

İspanya	8,078,400	17
Güney Afrika	9,061,500	15
Almanya	11,660,600	14

Kaynak: SEON (2024)

Brezilya nüfusunun %43'ü, Hindistan nüfusunun %26'sı, İrlanda Nüfusunun %22'si, Meksika nüfusunun %17'si neobank kullanıcısıdır. Ayrıca tabloda ifade edilmeyen Portekiz nüfusunun %14'ü ile Filipinler nüfusunun %13'ü de neobank kullanıcısıdır. Bu oranların 2027 yılında oldukça artacağı Filipinler için %32'ye, Meksika için %41'e ve Portekiz için %33 çıkacağı beklenmektedir (SEON, 2024). Günümüzde neobankacılığın ulaştığı noktada sunduğu kolaylık, hız ve görece düşük maliyetler, bu bankacılık modeline yönelik ilginin artmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca neobank kullanıcılarının daha iyi bir kullanıcı deneyimi yaşamak için bu bankaları tercih ettikleri de söylenebilmektedir.

Neobankaların dijital ve uzaktan hizmet veren yapısı dolayısıyla dolandırıcılık işlemlerine maruz kalması taşıdığı risklerin en başında gelmektedir. Riski en iyi bertaraf etme yöntemi onu gerçekleştirmeden durdurmak olduğundan neobankaların siber güvenlik uygulamalarını dinamik tutmaları zaruridir (Unit21, 2022). Neobankacılık alanında gerçekleşen bu dinamik, hızlı gelişme, düzenleyici ve denetleyici otoritenin sağduyulu bir çerçeve oluşturmasını gerekli kılmaktadır. Bu çerçevenin planlı, ihtiyatlı ve kapsamlı bir yapıyla siber güvenlik ve izleme prosedürlerini de dikkate alması önem arz etmektedir. Özellikle gerçekleştirilecek düzenlemelerin fintek ve açık bankacılık uygulamalarının getireceği inovasyonları teşvik edecek nitelikte olması sektörün etkin ve sağlıklı gelişmesini sağlayabilir (Kalyta, 2024).

YÖNTEM

Son yıllarda özellikle kitle iletişim araçları ve yapay zekâ uygulamalarının yaygın kullanımı her alanda dijitalleşmeye hız kazandırmıştır. Bu nedenle çalışmanın ana konusunu dijital bankacılık türü olan neobankacılık oluşturmaktadır. Araştırma konusu belirlenirken çalışılması düşünülen konu ile ilgili olarak tekrarı engellemek amacıyla literatür taraması veya bibliyometrik yöntemler yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda literatürdeki boşlukları tespit edebilmek ve spesifik çalışma konularını belirlemek amacıyla neobankacılık ile ilgili bibliyometrik analiz yapılması amaçlanmıştır. Veri tabanı olarak seçilen Web of Science platformunda tarama yapılmış ve çalışmanın amacına benzer bir çalışma olan Mall vd. (2024) çalışmasına rastlanmıştır. Mall vd. (2024) neobankacılık üzerine 2009-2022 yıllarını kapsayan bibliyometrik bir analiz yapmışlardır. Bu nedenle bu çalışmanın kapsamı 2023-17.10.2024 olarak güncellenmiştir. Elde

edilen bulgular ve sonuçlar Mall vd. (2024) tarafından yapılan çalışma ile karşılaştırma imkânı sağlamaktadır. Bu bağlamda Mall vd. (2024) tarafından yapılan bibliyometrik analizde kullanılan araştırma soruları, doküman arama teknikleri, kullanılan anahtar kelimeler ve kullanılan bibliyometrik yöntemler bu çalışma içinde tercih edilmiştir. Mall vd. (2024)'den yararlanılarak oluşturulan araştırma soruları ise:

- Neobankacılık için belirtilen zaman aralığındaki araştırmaların gelişimi ve çalışma konuları nelerdir?
- Neobankacılık araştırmalarına belirtilen zaman aralığındaki en büyük katkıyı hangi yazarlar, dergiler ve ülkeler yapmıştır?
- Neobankacılık araştırmaları alanındaki belirtilen zaman aralığındaki literatürde en büyük etkiye sahip olan yazarlar, belgeler ve kaynaklar hangileridir?
- Neobankacılık araştırmalarında belirtilen zaman aralığındaki ilişkili yazar anahtar kelimelerinin eğilimi nedir?
- Neobankacılık literatüründeki belirtilen zaman aralığındaki birincil araştırma temaları nelerdir?
- Belirtilen zaman aralığındaki çalışmalarda bu alanda gelecekteki araştırma yönleri nelerdir?
- 2009-2022 arasındaki çalışmalar (Mall vd. 2024) ile belirtilen zaman aralığındaki yıllarda yapılan çalışmaların bibliyometrik analizinden elde edilen bulgular/sonuçlar arasındaki benzerlikler/farklılıklar nelerdir?

Belirlenen araştırma soruları doğrultusunda araştırma gücünü analiz etmek için yayın ve atıf yapısı (Svenson, 2010; Kumar vd. 2020; Korkmaz vd. 2024), en çok atıf alan yayınlar (Donthu vd. 2021), anahtar kelime ilişkileri (Darman vd. 2023), yazarlık yapısı (Sureka vd. 2020), en çok katkıda bulunan yazarlar (Kumar vd. 2022) ve en çok katkıda bulunan ülkeler (Li vd. 2023), çalışmaların tematik konuları, yazar-ülke-anahtar kelimelerin aralarındaki ilişkiye yönelik Sankey diyagramı, çalışmaların başlıklarına yönelik kelime bulutu (Sunar vd. 2025; Korkmaz, 2025; Korkmaz ve Soğukoğlu Korkmaz, 2025; Sunar ve Ateş, 2025) oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle, araştırmada yalnızca Web of Science (WoS) veri tabanının kullanılması, farklı veri tabanlarının, özellikle Scopus'un, kapsadığı yayınların analize dâhil edilmemesine neden olmuştur. WoS ve Scopus'un kapsam ve indeksleme politikalarındaki farklılıklar, elde edilen veri setinin ve dolayısıyla bibliyometrik bulguların kapsamını etkileyebilmektedir. Ayrıca, veri taramasının 17.10.2024 tarihinde

gerçekleştirilmiş olması nedeniyle 2024 yılına ait yayınların tamamının veri setine dâhil edilmesi mümkün olmamıştır. Çalışmada sadece araştırma makalelerinin incelenmesi, kitap, kitap bölümü, konferans bildirisi ve diğer yayın türlerinin kapsam dışında bırakılmasına yol açmıştır. Bununla birlikte, çalışmanın amacı Mall vd. (2024) çalışmasıyla karşılaştırma yapabilmek amacıyla aynı arama terimleri kullanılmıştır. Bu durum kullanılan arama terimlerinin kapsamı, neobankacılık literatürünün farklı kavram ve terminolojilerle ifade edilebilmesi nedeniyle ilgili tüm çalışmaların yakalanmasını sınırlayabilecek bir unsur olarak değerlendirilmelidir. Son olarak, atıf sayılarının araştırmanın gerçekleştirildiği tarama tarihine bağlı olması ve özellikle yeni yayımlanan çalışmaların atıf almak için yeterli zamana sahip olmaması, atıf temelli göstergelerin yorumlanmasında dikkate alınması gereken bir diğer sınırlılığı oluşturmaktadır.

Veri Setinin Oluşturulması

Çalışmada öncelikle veri tabanı ve kullanılacak arama terimleri belirlenmiştir. Mall vd. (2024); “neobank”, “platform bank”, “digital bank”, “neo-digital bank”, “payment bank”, “smart bank”, “hybrid bank”, “mobile wallet”, “m-wallet” arama terimlerini kullanılmıştır. Çalışmada Mall vd. (2024) tarafından kullanılan arama terimleri tercih edilmiştir. Arama yapılırken sadece makale seçilerek filtreleme yapılmıştır. Bu terimlerin yakın anlamlı veya eş anlamlı olması nedeniyle aralarına “or” boolean operatörleri konulmuştur. Arama yapılırken başlık, özet ve anahtar kelimelerde arama terimlerinin geçmesi tercih edilmiş ve indeksleme, yayın dili, erken erişim vb. herhangi başka bir sınırlama veya filtreleme yapılmamıştır. Akademik gelişmeleri kapsamlı ve nitelikli biçimde yansıtan saygın akademik dergileri bünyesinde barındırması ve akademik araştırmalardaki temsil gücünün çeşitli bibliyometrik çalışmalarla ortaya konmuş olması nedeniyle WoS veri tabanı tercih edilmiştir (Ateş vd. 2024; Korkmaz ve Soğukoğlu Korkmaz, 2025). WoS veri tabanında 2023 yılından itibaren 17.10.2024 tarihinde yapılan taramada karşılaşılan 76 araştırma makalesi veri setini oluşturmaktadır. Bibliyometrik analizlerin yapılmasında ise ücretsiz olmaları ve birçok aracı çevrimiçi ortamda bir arada sunmaları nedeniyle Bibliometrix ve VOSviewer programından yararlanılmıştır (Sunar vd. 2025). Veri setinin bu programlarda analiz edilebilmesi için Bibtex ve sekmeye ayrılmış dosya formatında indirilmiştir.

Tablo 3

Araştırmada kullanılan arama terimlerinin tanımlamaları

Neobank	Müşteriler için birçok bankacılık faaliyetini bankaya gitmeden çevrimiçi sunan, dolayısıyla teknoloji ile şubesiz bankacılık hizmeti
---------	--

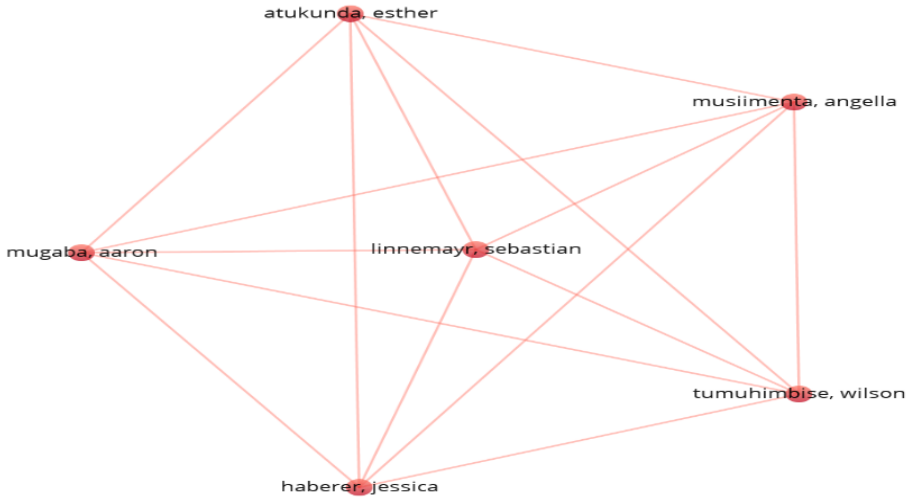
	veren bankacılık türüdür (Mordor Intelligence, 2024). Neobankalar işlemlerini bağımsız olarak yürüten, geleneksel bankaların fonksiyonlarını gerçekleştiren lisanslı faaliyet gösteren kuruluşlar olarak da tanımlanabilir (Spiridonova, 2024).
Digital Bank	Bankacılık işlemlerinde kalem ve kâğıt kullanmadan, İnternet ve mobil bankacılık aracılığıyla yeni bir bankacılık imkânı sunan (Alzoubi vd. 2022) dolayısıyla bankacılık hizmetlerini fiziksel şubeler aracılığıyla değil de elektronik kanallar vasıtasıyla sunan kuruluşlardır (www.tbb.org.tr, 2024).
Payment Bank	Kredi kullandırma ve kredi kartı verme haricinde mevduat kabul etme, banka kartı çıkarabilme ve havale işlemi yapabilme gibi kısmi bankacılık hizmetleri veren, genellikle küçük ölçekli tasarruf, ödeme ve havale işlemlerine aracılık eden kuruluştur (Shah ve Mehta, 2019).
Smart bank	Geleneksel bankacılık süreçlerini iyileştirmek amacıyla teknolojiden yararlanan ve finansal hizmetler endüstrisi için yenilikçi bir yaklaşım olarak tanımlanan akıllı bankacılık, akıllı telefon ve internet platformları gibi gelenekselleşen araçların yanı sıra, yapay zekâ, büyük veri vb. teknolojilerin sunduğu çözümleri kapsayan geniş bir araç yelpazesinden yararlanan bankacılığı ifade eder (Thahir ve Mausudeen, 2023).
Platform Bank	Birleşik bir ara yüz vasıtasıyla ve üçüncü taraf ortaklarla iş birliği yaparak, finansal ve finansal olmayan çeşitli hizmetler sunan bir dijital pazaryeridir (Malyshev, 2023).
Hybrid bank	Geleneksel bankacılık hizmetlerinin dijital olarak da sunulduğu bir modeldir (Suresh, 2022).
Mobile wallet" or "M-Wallet	Müşterilerin ödeme transfer işlemi için mobil cihazlarında bulundurdıkları dijital bir yazılım programıdır. Nakit ve fiziksel bir kart kullanma ihtiyacını ortadan kaldıran, farklı temassız ödeme imkânları sunan ve mobil cüzdan yüklü cihazın başka bir cihazla iletişim kurmasına imkân veren teknolojiyi ifade eder (Malyshev, 2024).

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Bibliometrix ve VOSviewer uygulamaları kullanılarak araştırma sorularına yönelik analizler ve bu analizlere yönelik ilişki ağlarını gösteren grafikler oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında 2023 yılı için 38, 2024 (17.10.2024 tarihi itibarıyla WoS veri tabanında yapılan tarama) yılı için ise 38 araştırma makalesi bulunmaktadır. Bu makaleler incelendiğinde belge başına düşen yazar sayısının 3 olduğu görülmüştür. Bu yayınlar arasında uluslararası yazarlı yayın oranı ise %30 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla ilgili literatürün

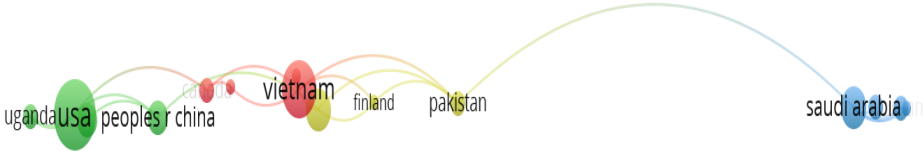
dünya çapında bir erişime ve sınır ötesi bir iş birliğine sahip olduğu görülmektedir. Mall vd.'nin yapmış oldukları çalışmada uluslararası ortak yazar oranının %22,46 olduğu göz önüne alındığında konunun küresel düzeyde git gide daha çok ortak yazar tarafından ele alındığı söylenebilir. Dolayısıyla söz konusu bu bulgular bugüne kadar araştırma alanında küresel boyutta bir iş birliğinin olduğunu ve literatürün dikkat çekici ve genişleyici bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. İnternet ve mobil bankacılık imkânlarıyla gelişmekte olan neobankacılık sektöründe çalışmaların son yıllar içerisinde artması akademisyenlerin kullanıcı, endüstri ve politika yapıcılara mevcut ve potansiyel durum ilgili çıktı üretme çabası içerisinde olduklarını ve çalışmalarda tespit edilen niş alanlarda araştırma yapılmasını önermekte oldukları görülmektedir.

VOSviewer ile oluşturulan bibliyometrik ağ haritalarında noktalar (düğümler), analiz kapsamında incelenen birimleri temsil etmektedir. Bu birimler Şekil 1'de yazarlar, Şekil 2'de ülkeler, Şekil 3'te kurumlar/ organizasyonlar, Şekil 4'te anahtar kelimeleri ifade etmektedir. Düğümün büyüklüğü, ilgili birimin analizdeki ağırlığını ifade etmekte ve kullanılan analiz türüne bağlı olarak toplam bağlantı gücü gibi göstergeleri temsil edebilmektedir. Düğümler arasındaki çizgiler ise ilgili birimler arasındaki ilişkileri göstermektedir. Çizgilerin varlığı iki birim arasında bir bağlantı bulunduğunu, çizginin kalınlığı ise söz konusu ilişkinin gücünü ifade etmektedir. Haritada kullanılan renkler ise çoğunlukla benzer ilişki özelliklerine sahip birimlerin oluşturduğu kümeleri göstermektedir (Van Eck & Waltman, 2026).

Şekil 1. Etki düzeylerine göre yazarların görselleştirilmesi⁴

Araştırma kapsamında yapılan bibliyometrik analiz sonucunda 76 çalışmada 132 yazar bulunmakta ve bu yayınlardan sadece 6'sı tek yazarlı diğerleri ise ortak yazarlı çalışmalardan oluşmaktadır. 2023-17.10.2024 tarihleri arasında yazarlar ve yayın sayıları dikkate alındığında Manisha Goel (3), Ashwarya Kapoor (3), Rajiv Sindwani (3), Esther Atukunda (2), Jessica Haberer (2), Sebastian Linnemayr (2), Aaron Mugaba (2), Angella Musiimenta (2), Wilson Tumuhimbise (2), Pajaree Ackaradejruangsri (2), Donald I. Amoroso (2), Sasadhara Bera (2), Subhajit Bhattacharya (2), Shanyue Jin (2), Yongjie Zhu (2) ve diğer yazarların ise 1'er çalışması bulunmaktadır. Yazarların atıf alma durumları incelendiğinde ise, Yilin Hou (24), Shuyang Li (24), Shiwei Sun (24), Jingshan Yang (24), Xiaoping Yang (24), Fernanda Pedrosa (16), Maria Fernandez (16), Juan Gabriel Martinez-Navalon (16), Shanyue Jin (15), Yongjie Zhu (15)'nin en fazla atıf alan yazarlar olduğu tespit edilmiştir. Yüksek etki düzeyine sahip olan yazarların ise, Esther Atukunda, Jessica Haberer, Sebastian Linnemayr, Aaron Mugaba, Angella Musiimenta, Wilson Tumuhimbise, Manisha Goel, Ashwarya Kapoor, Rajiv Sindwani, Yilin Hou'nun olduğu görülmektedir.

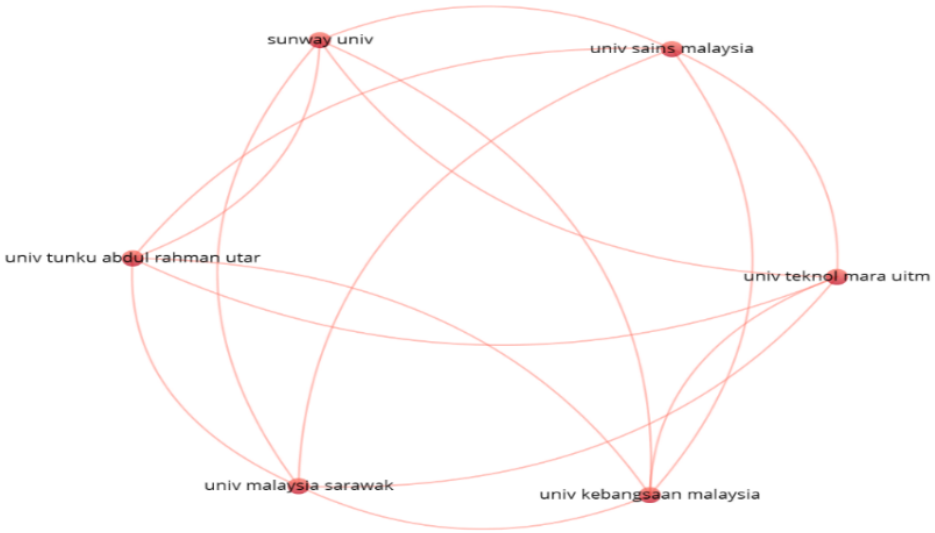
Şekil 2. Yayınların ülkelere göre görselleştirilmesi⁵

Araştırma kapsamında bibliyometrik analizi yapılan çalışmaların ülkeleri incelendiğinde 28 farklı ülkeden yayın yapıldığı tespit edilmiştir. Yayın sayılarına göre bu ülkeler sırasıyla, Hindistan (13), ABD (8), Vietnam (6), Suudi Arabistan (4), İngiltere (4), Japonya (3), Çin (3), Endonezya (3), Pakistan (2), Kanada (2), Ürdün (2), Uganda (2), Filistin (2), Avustralya (2), Güney Kore (2)'dir. Ülkelerin atıf alma durumları incelendiğinde ise bu ülkelerin sırasıyla İngiltere (33), Hindistan (27), Çin (26), Suudi Arabistan (16), Portekiz (16),

⁴ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından VOSviewer programı kullanılarak oluşturulmuştur.

⁵ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından VOSviewer programı kullanılarak oluşturulmuştur.

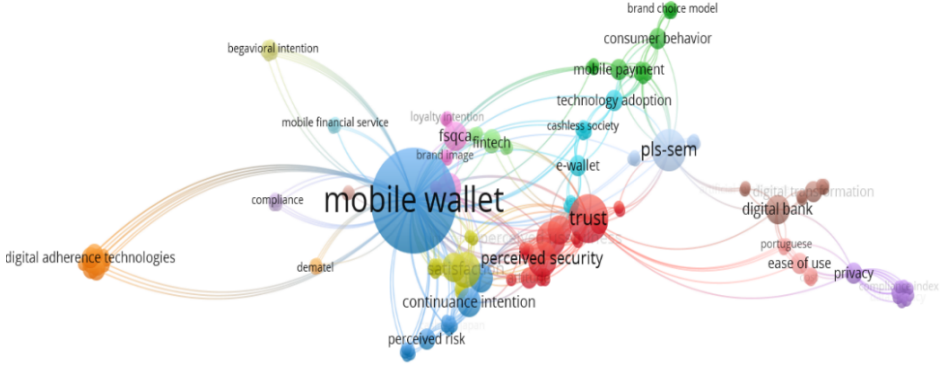
İspanya (16), Güney Kore (15), ABD (11), Pakistan (11), Endonezya (10) olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sayısının ve kapsamının son yıllar itibarıyla artması literatüre sağlanan katkı açısından önemli olmakla birlikte, artan bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ve sektörün ilgili alandaki gelişmeleri göz önüne alındığında daha fazla araştırmanın yapılması gerekli olabilir. Genel olarak değerlendirildiğinde, çalışmaların belirli ülkelerde yoğunlaşması, araştırma altyapısının gelişmişliği, finansal destek mekanizmaları, akademik teşvik sistemleri, uluslararası iş birliği düzeyi ve ilgili sektörün o ülkelerdeki gelişim seviyesi gibi faktörlerin birleşik etkisiyle açıklanabilmektedir.

Şekil 3. Yazarların kurumlara/organizasyonlara göre görselleştirilmesi⁶

Çalışmalar incelendiğinde yayın yapan veya atıf alan toplamda farklı 98 kurum veya organizasyonun bulunduğu söylenebilir. Bu kurum veya organizasyonlar arasında en fazla yayın yapanlar sırasıyla Auburn Univ. (3), Angels Compass Res & Dev Initiat. (2), Harvard Med Sch. (2), Mbarara Univ Sci & Technol. (2), Rand Corp. (2), Prince Sattam Bin Abdulaziz Univ. (2), Jaipuria Inst Management (2), Ritsumeikan Asia Pacific Univ. (2), Xim Univ. (2), Gachon Univ. (2), Jc Bose Univ Sci & Technol. (2) olmuştur. En fazla atıf alan kurum veya organizasyon ise sırasıyla Beijing Inst Technol. (24), Univ. Sheffield (24), Zhejiang Yuexiu Univ. (24), King Juan Carlos Univ. (16), Gachon Univ. (15), Prince Sattam Bin Abdulaziz Univ. (12) olmuştur.

⁶ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından VOSviewer programı kullanılarak oluşturulmuştur.

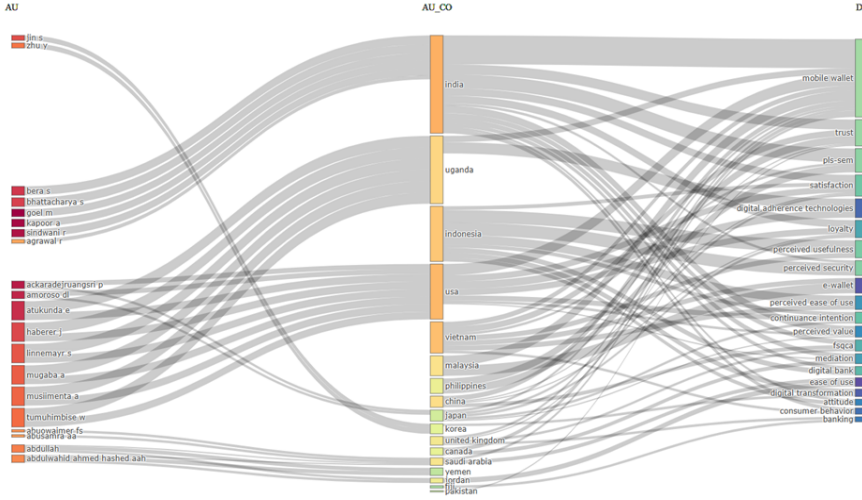
Şekil 4. Anahtar kelimelere yönelik ilişki ağının görselleştirilmesi⁷

Çalışmalarda toplamda 232 farklı anahtar kelimenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunların arasında mobil cüzdan, güven, algılanan güvenlik, algılanan fayda, memnuniyet, algılanan değer, sadakat, algılanan kullanım kolaylığı, kullanım niyeti, arabuluculuk, dijital banka, dijital uyum, dijital teknolojiler, finansal teşvikler, mobil para, gizlilik, gerçek zamanlı izleme gibi anahtar kelimelerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Şekil incelendiğinde en fazla anahtar kelime kullanan ülkenin Hindistan olduğu söylenebilir. Araştırma konusu ile ilgili olarak en fazla farklı yazara sahip olan ülkenin ise ABD olduğu görülmektedir. Şekil incelendiğinde 2023-2024 yıllarında en fazla çalışmanın mobil cüzdan üzerine olduğu belirlenmiştir. En fazla atıf alan yayınlar sırasıyla incelendiğinde Yang vd. (2023) 24 atıf, Martinez-Navalon vd. (2023) 16 atıf, Biswas ve Pamucar (2023) 9 atıf, Zhu ve Jin (2023b) 9 atıf, Ajina vd. (2023) 8 atıf, Aprilia ve Amalia (2023) 6 atıf, Mogaji (2023) 6 atıf, Akanfe vd. (2023) 6 atıf, Zhu ve Jin (2023a) 6 atıf almıştır. Etki düzeyi/bağlantı düzeyi en yüksek olan yayınlar incelendiğinde ise Bhattacharya ve Bera (2023), Bhattacharya ve Bera (2024), Aprilia ve Amalia (2023), Mogaji (2023), Anwar vd. (2023), Le vd. (2024), Yang vd. (2023), Martinez-Navalon vd. (2023) çalışmaları ön plana çıkmaktadır. Güncel niş çalışmaların ise Joshi ve Chawla (2024), Fadhil- Ondoy vd. (2024), Rahman vd. (2024), Salah ve Ayyash (2025), Dhaigude vd. (2023), Shaw ve Eschenbrenner (2025), Ajina vd. (2023)'ün çalışmaları olduğu söylenebilir.

⁷ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından VOSviewer programı kullanılarak oluşturulmuştur.

Neobankacılıkla İlgili Çalışmalara Yönelik Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz

Şekil 5. Sankey diyagramı⁸

Sankey diyagramı, farklı değişkenler veya kategoriler arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkilerin zaman içerisindeki dağılımının görselleştirilmesini sağlayan bir grafik türüdür. Bibliyometrik analizlerde Sankey diyagramları yazar, ülke, anahtar kelime gibi farklı bibliyometrik unsurlar arasındaki bağlantıların ve bu unsurların birbirleriyle olan ilişkilerinin bütüncül bir biçimde ortaya konulmasında kullanılmaktadır. Diyagramda yer alan düğümler, analiz kapsamında incelenen unsurları temsil ederken, düğümler arasındaki akışlar bu unsurlar arasındaki ilişkileri göstermektedir. Akışların genişliği, ilgili ilişkinin veya ortaklığın göreceli büyüklüğünü ifade etmektedir ve daha geniş akışlar daha güçlü ya da daha yoğun bir bağlantı olduğunu göstermektedir (Lupton ve Allwood, 2017; Otto vd. 2022).

Şekil 5 incelendiğinde çalışma kapsamında incelenen yayınların yazar, ülke ve anahtar kelimelerin birbirleri ile ilişkisine yönelik Sankey diyagramı oluşturulmuştur. Orta sütunda yer alan ülkeler arasında özellikle Hindistan'ın en geniş akışa sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, daha önce belirtilen yayın sayısı dağılımı ile tutarlıdır. Bu durum aynı zamanda neobankacılık ile ilgili yayın yoğunluğunu yansıtmaktadır. Akışların sağ sütuna doğru çeşitlilik göstermesi, ülkelerin farklı anahtar kelimeleriyle bağlantı kurduğunu göstermektedir. Bu durum aynı zamanda bu ülkelerin hem yayın üretiminde hem de etkileşim açısından merkezî konumda olduğunu göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde Sankey diyagramı, ilgili araştırma alanının coğrafi olarak

⁸ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından R Studio'nun Bibliometrix eklentisi kullanılarak oluşturulmuştur.

belirli merkezlerde yoğunlaştığını, ancak tematik açıdan çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

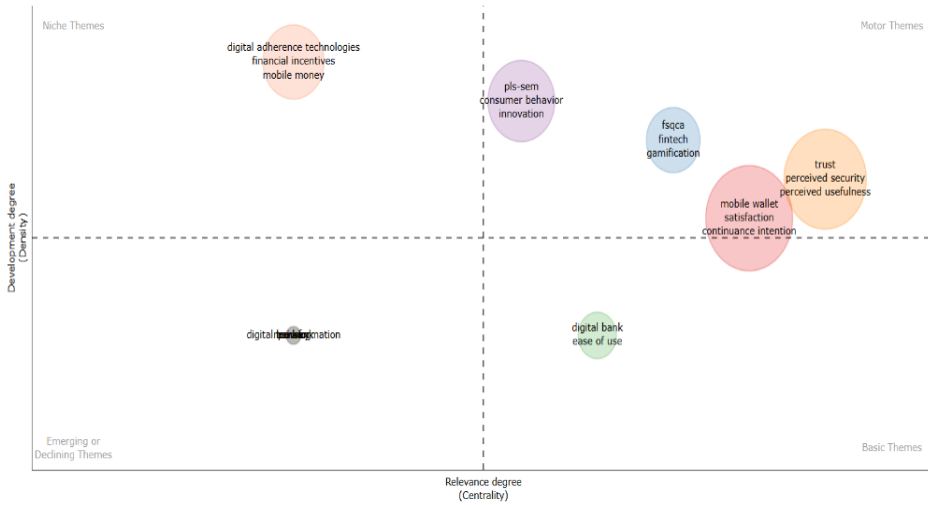
Şekil 6. Çalışmaların başlıklarına yönelik oluşturulan kelime bulutu⁹

Kelime bulutu, belirli bir metin veya veri setinde yer alan kelimelerin kullanım sıklıklarını görsel olarak ortaya koyan bir analiz ve görselleştirme aracıdır. Bibliyometrik çalışmalarda kavramların literatürdeki kullanım yoğunluğunu belirlemek ve araştırma alanının genel kavramsal yapısını ortaya koymak amacıyla kullanılmaktadır. Kelime bulutunda yer alan kelimelerin büyüklüğü, ilgili kelimenin veri setindeki kullanım sıklığıyla ilişkilidir ve daha büyük gösterilen kelimeler, diğer kelimelere kıyasla daha yüksek kullanım sıklığına sahip kavramları ifade etmektedir (Lohman vd. 2015; Skeppstedt vd. 2024).

2023 yılı ve arama tarihine kadar yapılan çalışmaların konu başlıklarına yönelik kelime bulutu oluşturulmuştur. Çalışmaların başlıklarına yönelik oluşturulan kelime bulutuna göre içerisinde yer alan ifadelerin tekrarlanma sıklığına göre belirginliği artmakta ve ön plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda kelime bulutu incelendiğinde bilgi teknolojisi, kullanıcı kabulü, kullanımı belirleyen unsurlar, davranışsal niyet, hizmet kalitesi, kişisel yenilikçilik, ödeme hizmetleri, etki, memnuniyet, davranış, mobil cüzdanı benimseme gibi konuların ön plana çıktığı söylenebilir.

⁹ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından R Studio'nun Bibliometrix eklentisi kullanılarak oluşturulmuştur.

Neobankacılıkla İlgili Çalışmalara Yönelik Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz

Şekil 7. Çalışmalara yönelik tematik harita¹⁰

Bibliometrix ile oluşturulan tematik harita incelendiğinde çalışmaların temaları aşağıdaki gibidir:

- Niş Temalar: Dijital uyum teknolojileri, finansal teşvikler, mobil para, gerçek zamanlı görüntüleme ve kullanıcı merkezli yaklaşım gibi temalar, belirli ve uzmanlaşmış araştırma alanlarını temsil eden niş temalar olarak öne çıkmaktadır.
- Hareketli Temalar: Müşteri davranışı, yenilik, oyunlaştırma, fintek, mobil cüzdan, mobil ödeme, teknoloji adaptasyonu, müşteri sadakati, gizliliğe yönelik risk algısı, güvenlik algıları, mobil cüzdan adaptasyonu ve algılanan kullanılabilirlik gibi temalar hem yüksek düzeyde gelişmişlik hem de literatür içerisindeki güçlü bağlantıları nedeniyle hareketli temalar kapsamında değerlendirilmektedir.
- Azalan Temalar: Dijital bilgi ve gizlilik temaları, mevcut literatürdeki gelişmişlik ve merkeziyet düzeyleri dikkate alındığında azalan temalar arasında yer almaktadır. Bu durum, söz konusu temaların önceki dönemlerdeki önemlerinin azalmakta olabileceğine göstermektedir.
- Temel Temalar: Kullanım kolaylığı ve dijital bankacılık, araştırma alanının genel yapısı içerisinde yüksek düzeyde merkezi konuma sahip olmakla birlikte gelişmişlik düzeyleri bakımından temel temalar olarak öne çıkmaktadır. Bu

¹⁰ **Kaynak:** Araştırmacılar tarafından R Studio'nun Bibliometrix eklentisi kullanılarak oluşturulmuştur.

temalar, neobankacılık literatürünün farklı araştırma alanlarıyla ilişkilenen ve alanın kavramsal temelini oluşturan konuları temsil etmektedir.

Araştırma makaleleri (76) incelendiğinde makalelerin mobil cüzdan, blockchain, fintech, yapay zekâ, derin öğrenme, banka dolandırıcılığı, dijital dönüşüm, dijital finansal hizmetler, platform finansmanı, İslami finansal teknoloji, açık bankacılık, gizlilik, kullanım kolaylığı, sürekli kullanım niyeti, müşteri ilişkiler yönetimi, müşteri odaklılık, finansal performans, kayıt dışılık, nakitsiz toplum ve nakitsiz ekonomi konularını ele aldığı görülmektedir. Elde edilen bu bulgular doğrultusunda 76 araştırma makalesinin hem teknolojik altyapı boyutuna hem de kullanıcı, kurum ve sistem düzeyindeki yansımalarına odaklandığını göstermektedir. İlgili bu 76 makale Mall vd. (2024)' nin yapmış olduğu tematik sınıflandırma baz alınarak sınıflandırılırsa aşağıdaki tablodaki gibi kümeler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4
Tematik karşılaştırma

Tematik Alanlar	2009-2022 Yılları Mall vd. (2024)	2023-17.10.2024 Arası Dönem
Küme 1: Tüketici davranışı ve mobil finansal hizmetlere yönelik tutum	Algılanan kullanım kolaylığı, algılanan fayda, mobil cüzdan, memnuniyet, sadakat, tekrar satın alma niyeti, kullanıcı beklentileri.	Hizmet kalitesi, mobil cüzdan devamlılık niyeti, sadakat, memnuniyet, benimseme, çevresel sürdürülebilirlik, kullanım kolaylığı, Covid 19, davranışsal niyet, tüketici davranışı
Küme 2: Mobil finansal hizmetlerde algılanan güvenlik ve risk	Teknoloji tabanlı hizmetlerin benimsenmesinde gizlilik ve güven, algılanan risk, algılanan kullanım kolaylığı, algılanan fayda, mobil kalite, işlem güvenliği.	Algılanan risk, algılanan gizlilik, algılanan güven, çevre, mobil cüzdan devamlılık niyeti,
Küme 3: M-cüzdan ve M-bankacılığının benimsenmesini sağlayan faktörler	Mobil cüzdanlara yönelik tutumlar, algılanan fayda, güven, güvenlik ve yaşam tarzı uygunluğu, teknoloji, öz yeterlilik, kullanım kolaylığı, inovasyon direnci	Algılanan değer, algılanan güven, kullanım kolaylığı, hizmet kalitesi, marka benimsemesi, teknolojinin sürekliliği, çevresel sürdürülebilirlik, mobil cüzdan devamlılık niyeti,
Küme 4: Mobil finansal hizmetlerin algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığı	Kolay kullanım, faydalılık, algılanan tehlike ve tutum, gelecekteki kullanım niyetleri, müşteri beklentileri, davranışsal niyetleri, performans beklentileri, çaba beklentileri, güvenilirlik, alışkanlık,	Hizmet kalitesi, devamlılık niyeti, sadakat, memnuniyet, benimseme, çevresel sürdürülebilirlik, davranışsal niyet, tüketici davranışı, kullanım kolaylığı,

Neobankacılıkla İlgili Çalışmalara Yönelik Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz

	teknolojinin etkinliği, algılanan değer, atalet ve kültür	
Küme 5: Mobil finansal hizmetler bağlamında dijitalleşme ve teknoloji benimsenmesi	Veriyi kötüye kullanma ve gizlilik sorunları, işlemsel sorunlar, yazılımındaki değer ve güvenlik algısı, açık bankacılık, dijital iş modelleri	API, açık bankacılık, dijital bankacılık, platform bankacılığı, yönetim, finansal performans, nesnelerin interneti, fintek, yapay zekâ, dijital iş modelleri, Endüstri 4.0, block chain,
Küme 6: Mobil finansal hizmetlerde müşteri deneyimi	Kaygı, yeni teknoloji becerilerinin eksikliği, faydaların farkında olmama ve yeni teknolojinin karmaşıklığı, çalışan-müşteri etkileşimi	Fintek uygulamalarının oyunlaştırılması, nakitsiz toplum, hane halkı tasarruf davranışı, ekonomik istismar, İslami finans, tüketici davranışı, mobil cüzdan devamlılık niyeti

Not: Tablo 4 Mall vd. (2024)'ün çalışmasının bulguları ile çalışmadan elde edilen bulguların karşılaştırılması amacıyla yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Mall vd. (2024) yapmış oldukları çalışmada 2009-2022 yıllarını kapsayan ilgili literatürü 6 farklı küme ile temalaştırmışlardır. Bu finansal hizmetlerle ilgili temaların içeriğini tutum, algılanan güvenlik-risk, mobil cüzdan benimsenmesi, algılanan fayda ve kullanım kolaylığı, dijitalleşme ve teknolojinin benimsenmesi ve müşteri deneyimi kümeleri oluşturmaktadır. Bu kümeler baz alınarak 2023-2024 yıllarındaki ilgili literatür yazarlar tarafından irdelenmiş ve tematik sınıflandırma tablosuna özetlenerek aktarılmıştır. Tablo 4'teki tematik alan nicel olarak değerlendirildiğinde karşılaştırılan çalışmadaki belirlenen 6 tematik alanın 2023-17.10.2024 arası dönem içinde devam ettiği söylenebilir. Finansal hizmetlerde mobil cüzdan, dijitalleşme kullanım kolaylığı, açık bankacılık, dijital iş modelleri, davranışsal niyet, algılanan risk, algılanan kullanım kolaylığı, algılanan fayda, marka benimsenmesi, müşteri beklentileri ve davranışsal niyet gibi temaların son yıllarda da devam ettiği görülmektedir. Dolayısıyla bu temaların güncelliğini koruduğu ve hala ilgili literatürde akademik boşlukların var olduğu söylenebilir. Özellikle 2023-2024 yıllarında mobil cüzdan kullanımında marka benimsenmesi, kullanım kolaylığı, memnuniyet, sadakat, hizmet kalitesi gibi temalarda daha fazla odaklanma ve yoğunlaşmanın olduğu görülmektedir. Ancak son yıllarda öz yeterlilik, inovasyon direnci, atalet ve kültür gibi temaların ise ilgi görmediği söylenebilir. Bunun yanı sıra 2023-2024 yıllarındaki ilgili literatürün önceki yıllara göre farklı temalara da yöneldiği görülmektedir. Söz konusu bu yeni araştırma konuları fintek uygulamaları ve oyunlaştırılması, nakitsiz toplum, hane halkı tasarruf davranışı, ekonomik istismar, dolandırıcılık, İslami finans, yapay zekâ, endüstri 4.0, block chain, API (Application Programming Interface), platform bankacılığı, yönetim, finansal performans, çevresel sürdürülebilirlik, Covid 19 gibi temalardan oluşmaktadır.

Literatürdeki bu yeni eğilimlerin dijitalleşme kaynaklı olduğu ve finans sektörünün dijitalleşmesinin getirdiği yeniliklerin kavranması ile ortaya çıkan yeni araç, uygulama ve iş modellerinin fayda ve kazanımlarına odaklandığı ve söz konusu yeni gelişmelerin eksikliklerinin olası etkilerinin irdelendiği ifade edilebilir. Dolayısıyla dijitalleşmenin finans sektöründe yeni tematik alanlar açtığı ve ilgili literatürde araştırılması gereken niş konuları belirlediği söylenebilir. Bu niş temaların başında dijital uyum teknolojileri, fintek benimsenme teşvikleri, kullanıcı odaklılık ve dijital para kavramlarının geldiği görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Son yıllarda bankacılık sektöründe dijitalleşmenin etkisiyle hızlı bir gelişim gösteren alanlardan biri neobankacılıktır. Neobankalar, sundukları kullanım kolaylığı, maliyet avantajları ve yenilikçi müşteri deneyimleri aracılığıyla tüketicilere ve bankacılık sektörüne yeni hizmet olanakları sunmaktadır. Bununla birlikte, finansal hizmetlerin giderek dijital kanallara taşınması, siber güvenlik ve veri güvenliği gibi konuların önemini de artırmaktadır. Neobankacılığa yönelik artan ilgi, bu kuruluşların siber tehditlere karşı güvenlik uygulamalarını sürekli olarak geliştirmelerini gerekli kılmaktadır. Bunun yanı sıra, bankacılık sektöründe dijitalleşmenin hız kazanması ve farklı sektörlerde de dijital teknolojilerin yaygınlaşması, finansal hizmetler alanındaki rekabetin niteliğini değiştirmektedir. Bu gelişmeler, neobankacılığın teknolojik bir yenilik olmasının yanı sıra rekabet, güvenlik, müşteri deneyimi ve düzenleyici çerçeve açısından ele alınması gereken çok boyutlu bir araştırma alanı olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın kapsamını, neobankacılık alanında 2023 yılı ile 17.10.2024 tarihinde gerçekleştirilen tarama tarihi arasında yayımlanan araştırma makalelerinin bibliyometrik analizinden elde edilen bulguların, Mall vd. (2024) tarafından 2009-2022 dönemini kapsayan çalışmada elde edilen bulgularla karşılaştırılması oluşturmaktadır. Çalışmada bibliyometrik analizler Bibliometrix ve VOSviewer programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Mall vd. (2024) çalışmalarında Scopus veri tabanını kullanmış ve gelecekteki araştırmalarda farklı veri tabanlarının kullanılabilmesine yönelik öneride bulunmuştur. Bu öneriden hareketle, neobankacılık literatürünün farklı bir veri tabanı üzerinden değerlendirilmesi amacıyla mevcut araştırmada Web of Science (WoS) veri tabanı kullanılmıştır. Mall vd. (2024) tarafından kullanılan arama terimleri esas alınarak gerçekleştirilen tarama sonucunda, 2023 yılı ile 17.10.2024 tarihi arasında yayımlanmış 76 araştırma makalesi analiz kapsamına alınmıştır.

Mall vd. (2024) tarafından gerçekleştirilen bibliyometrik analiz sonuçlarına göre, neobankacılık alanındaki akademik çalışmaların özellikle 2013 yılı itibarıyla artış gösterdiği belirlenmiştir. Mevcut çalışmada 2023 yılı ile 17.10.2024 tarihi arasında 76 araştırma makalesine ulaşılması, alana yönelik akademik ilginin söz konusu dönemde de devam ettiğini göstermektedir. Bu sonuç, neobankacılığın gelişimine paralel olarak akademik araştırmaların da süreklilik gösterdiğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, yayın sayısındaki artışın dışında, araştırmaların coğrafi dağılımı ve tematik yönelimleri de literatürdeki değişimin değerlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Ülkelerin literatüre katkıları karşılaştırıldığında, Mall vd. (2024) tarafından incelenen 2009-2022 döneminde neobankacılık literatürüne en fazla katkı sağlayan ülkelerin Hindistan, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık olduğu görülmektedir. 2023 yılı ile 17.10.2024 tarihi arasındaki çalışmalar incelendiğinde ise bu üçlü içerisinde Birleşik Krallık'ın yerini Vietnam'ın aldığı ve ülkelerin katkı sıralamasında bir değişim meydana geldiği tespit edilmiştir. Söz konusu değişim, neobankacılık alanındaki akademik araştırmaların farklı ülke ve bölgelere doğru genişlediğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Bununla birlikte, ülke bazındaki farklılıkların neobankacılığın gelişmişlik düzeyi, finansal teknoloji ekosistemi, dijitalleşme politikaları veya düzenleyici yapı gibi faktörlerle doğrudan ilişkilendirilmesi için ayrıca ampirik araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Araştırmaların tematik yapısı değerlendirildiğinde, Mall vd. (2024) tarafından incelenen dönemde neobankacılık literatüründe mobil cüzdan, mobil ödeme, teknoloji kabul modeli, fintek, güven, güvenlik ve müşteri memnuniyeti gibi temaların öne çıktığı görülmektedir. 2023 yılı ile 17.10.2024 tarihi arasındaki literatürde ise mobil cüzdan, güven, algılanan güvenlik, algılanan fayda, memnuniyet, algılanan değer, sadakat, algılanan kullanım kolaylığı, kullanım niyeti, aracılık, dijital banka, dijital uyum, dijital teknoloji, finansal teşvik, mobil para, gizlilik ve gerçek zamanlı izleme gibi temaların öne çıktığı belirlenmiştir. Bu bulgular, önceki dönemde öne çıkan bazı temaların güncel literatürdeki varlığını sürdürdüğünü, bununla birlikte araştırma gündeminin yeni kavram ve konularla genişlediğini ortaya koymaktadır. Özellikle dijitalleşme ve tüketici davranışları ekseninde şekillenen yeni temalar, neobankacılık araştırmalarının yalnızca teknolojinin benimsenmesiyle sınırlı kalmadığını; güvenlik, gizlilik, kullanıcı davranışı, müşteri sadakati ve finansal teşvikler gibi farklı boyutları da kapsadığını göstermektedir.

Bu kapsamda Mall vd. (2024) tarafından neobankacılık literatürünün temel araştırma alanları arasında değerlendirilen tüketici davranışı ve tutum, algılanan

güvenlik ve risk, algılanan fayda ve kullanım kolaylığı, dijitalleşme ve teknolojinin benimsenmesi ile müşteri deneyimi temalarının güncel literatürde de önemini koruduğu görülmektedir. Bununla birlikte, yeni dönemde gizlilik, finansal teşvikler, dijital uyum, gerçek zamanlı izleme ve dijital teknolojiler gibi konuların araştırma gündemine dâhil olması, neobankacılık literatürünün kapsamının genişlediğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla literatürde tematik bir sürekliliğin dışında yeni araştırma alanlarının oluştuğu ve mevcut temaların farklı kavramlarla ilişkilendirildiği söylenebilir.

Gelecekteki araştırma yönelimleri açısından Mall vd. (2024), özellikle kültürel etkiler, algılanan risk kaynakları ve neobankacılığı kullanmaya yönelik sürdürülebilir niyetlerin araştırılması gerektiğine dikkat çekmektedir. 2023 yılı ile 17.10.2024 tarihi arasındaki çalışmalar incelendiğinde, kültürel etkiler konusunun önceki çalışmada önerildiği ölçüde görünürlük kazanmadığı, buna karşılık kullanım niyeti ve risk ile ilişkili araştırmaların literatürde karşılık bulduğu ve bu temalara yönelik çalışmaların gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Bu durum, araştırma gündeminin bazı önerilen konular doğrultusunda gelişirken, bazı alanlarda ise henüz yeterli yoğunluğa ulaşmadığını göstermektedir. Bu çerçevede kültürel farklılıklar, düzenleyici yapılar ve kurumsal çevrenin neobankacılığın benimsenmesi üzerindeki etkilerinin daha kapsamlı biçimde ele alınması, gelecekteki araştırmalar açısından önemli bir alan oluşturmaktadır.

Çalışmanın yönteminde Mall vd. (2024) tarafından kullanılan arama terimlerinin esas alınması, iki çalışma arasında karşılaştırılabilirliğin sağlanmasına katkıda bulunmakla birlikte araştırmanın kapsamı açısından bir sınırlılık da oluşturmaktadır. Neobankacılık kavramının farklı çalışmalarda farklı terminolojilerle ifade edilebilmesi nedeniyle, kullanılan arama terimleri dışında kalan bazı ilgili çalışmaların veri setine dâhil edilmemiş olması mümkündür. Bu nedenle gelecekte gerçekleştirilecek araştırmalarda daha geniş ve alternatif arama terimlerinin kullanılması ve farklı veri tabanlarından elde edilen sonuçların karşılaştırılması, neobankacılık literatürünün daha kapsamlı biçimde ortaya konulmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Neobankacılığın gelişmekte olan bir bankacılık modeli olması, bu alanda düzenleyici ve denetleyici otoritelerin rolünü de önemli hâle getirmektedir. Neobankaların geleneksel bankacılık yapısından farklı iş modelleriyle faaliyet göstermeleri, lisanslama, veri güvenliği, tüketicinin korunması, siber güvenlik, finansal istikrar ve rekabet gibi konularda yeni düzenleyici ihtiyaçların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle düzenleyici çerçeveler ve kurumsal yapıların neobankacılığın gelişimi üzerindeki etkisi, gelecekteki araştırmalar

açısından henüz yeterince incelenmemiş niş alanlardan biri olarak değerlendirilebilir (Mall vd., 2024).

Neobankacılık literatürü genel olarak değerlendirildiğinde, çalışmaların tüketici tutumları, teknoloji kabulü, kullanım kolaylığı, algılanan fayda, güven, güvenlik, müşteri memnuniyeti ve benimseme davranışı gibi konular üzerinden alanın anlaşılmasına önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Bununla birlikte, 21. yüzyıl bankacılık ekosisteminde hız, erişilebilirlik, maliyet etkinliği ve yenilikçilik gibi unsurların giderek daha fazla önem kazanması, teknolojinin bankacılık hizmetlerinin sunumunda yalnızca operasyonel bir araç olmanın ötesinde stratejik bir unsur hâline gelmesine neden olmaktadır. Bu bağlamda neobankacılık, geleneksel bankacılık modellerinin dijital teknolojiler ve yenilikçi iş modelleri aracılığıyla yeniden şekillenmesinin bir örneği olarak değerlendirilebilir. Özellikle teknolojik yeniliklerin sürekli gelişmesi, bankacılık sektöründeki rekabet yapısının ve müşteri beklentilerinin de sürekli olarak değişmesine yol açmaktadır. Bu süreç, Schumpeter'in yaratıcı yıkım yaklaşımı çerçevesinde, mevcut iş modellerinin yeni teknolojiler ve yenilikçi aktörler aracılığıyla dönüşümü bağlamında ele alınabilir. Dolayısıyla neobankacılığın gelişiminin teknoloji ve maliyet avantajları üzerinden değerlendirilmesinin dışında stratejik yenilik, rekabet, müşteri deneyimi, güvenlik ve düzenleyici uyum perspektiflerinden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, çalışmadan elde edilen bulgular neobankacılık alanındaki akademik üretimin güncelliğini ve dinamik yapısını koruduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle dijitalleşme, algılanan güvenlik, kullanım niyeti ve müşteri deneyimi ekseninde önceki dönemle süreklilik gösteren temaların varlığı dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, son dönemde gizlilik, finansal teşvikler, dijital uyum ve dijital teknolojiler gibi konuların literatüre dâhil olması, araştırma gündeminin yeni boyutlarla genişlediğini göstermektedir. Ülkelerin literatüre katkılarındaki değişim ise neobankacılık araştırmalarının farklı coğrafyalarda yaygınlaştığını ortaya koymaktadır. Öte yandan kültürel etkiler, düzenleyici çerçeveler ve kurumsal yapıların neobankacılığın gelişimindeki rolüne ilişkin araştırmaların sınırlı olması, gelecekte bu alanlara yönelik daha fazla akademik çalışmaya ihtiyaç bulunduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, neobankacılığın gelecekteki gelişiminin teknolojik yeniliklerin yanı sıra müşteri odaklılık, güvenlik, finansal kapsayıcılık, rekabet ve düzenleyici uyum gibi birbiriyle ilişkili boyutlar çerçevesinde incelenmesi, literatürün gelişimine katkı sağlayabilecek araştırma yönelimleri arasında değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Ajina, A. S., Javed, H. M. U., Ali, S., & Zamil, A. M. A. (2023). Are men from Mars, women from Venus? Examining gender differences of consumers towards mobile-wallet adoption during pandemic. *Cogent Business & Management*, 10(1), 2178093. <https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2178093>
- Akanfe, O., Valecha, R., & Rao, H. R. (2023). Design of a compliance index for privacy policies: A study of mobile wallet and remittance services. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 70(3), 864-876. <https://doi.org/10.1109/TEM.2020.3015222>
- Alzoubi, H. M., Ghazal, T. M., Hasan, M. K., Alketbi, A., Kamran, R., Al-Dmour, N. A., & Islam, S. (2022, May). Cyber security threats on digital banking. In *2022 1st International Conference on AI in Cybersecurity (ICAIC)* (pp. 1-4). IEEE. <https://doi.org/10.1109/ICAIC53980.2022.9896966>
- Anwar, R. N., Gaffar, V., Disman, D., Furqon, C., & Sutisnawati, Y. (2023). Mobile wallet adaption model among digital immigrant generation in Indonesia. *Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)*, 10(6), 799-809. <https://doi.org/10.15549/jeecar.v10i6.1499>
- Aprilia, C., & Amalia, R. (2023). Perceived security and technology continuance theory: An analysis of mobile wallet users' continuance intention. *Global Business Review*. 1-18 <https://doi.org/10.1177/09721509221145831>
- Ateş, A., Sunar, H., & Kurt, A. (2024). Bibliometric analysis on sustainable tourism and the environment in the literature related to destination management. *Present Environment & Sustainable Development*, 18(2), 43-62. <https://doi.org/10.47743/pesd2024182003>
- Bhattacharya, S., & Bera, S. (2023). A PLS-SEM approach to investigate the effect of satisfaction on willingness to recommend M-wallet services. *Global Business Review*. <https://doi.org/10.1177/09721509231202315>
- Bhattacharya, S., & Bera, S. (2024). Examining consumers' m-wallet service brand choice decisions at the post-adoption stage: An empirical investigation. *Journal of Financial Services Marketing*, 29(4), 1414-1431. <https://doi.org/10.1057/s41264-024-00272-w>
- Biswas, S., & Pamucar, D. (2023). A modified EDAS model for comparison of mobile wallet service providers in India. *Financial Innovation*, 9(1), 41. <https://doi.org/10.1186/s40854-022-00443-5>

- Darman, J. L., Harsono, I., & Putra, A. S. B. (2023). Bibliometric analysis of human resource development: Trends, research focuses, and recent developments. *West Science Journal of Economics and Entrepreneurship*, 1(11), 329-338. <https://doi.org/10.58812/wsjee.v1i11.373>
- Dhaigude, A. S., Vinod Tapar, A., Shameem Jawed, M., & Kamath, G. B. (2023). Is perceived value enough to create loyalty for m-wallets? Exploring the role of trust and satisfaction. *Cogent Business & Management*, 10(3), 2281050. <https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2281050>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Fadhil-Ondoy, M. K., Vafaei-Zadeh, A., Hanifah, H., Ramayah, T., & Teoh, A. P. (2024). Achieving a sustainable cashless society through mobile e-wallet: An extended technology acceptance model. *International Journal of Mobile Communications*, 23(3), 257-297. <https://doi.org/10.1504/IJMC.2024.137765>
- Fortune Business Insights. (2026). *Neobanking market size, share & industry analysis, by account type, by service, and regional forecast, 2026-2034*. <https://www.fortunebusinessinsights.com/neobanking-market-109076>
Erişim tarihi: 02.10.2026.
- Joshi, H., & Chawla, D. (2024). Impact of security on wallet adoption: Multiple and serial mediating roles of trust and attitude and gender as a moderator. *International Journal of Bank Marketing*, 42(5), 870-896. <https://doi.org/10.1108/IJBM-02-2023-0118>
- Kalyta, O., Gordienko, T., & Erkes, O. (2024). Neobanking regulation. *Scientia Fructuosa*, 155(3), 105-124. [https://doi.org/10.31617/1.2024\(155\)07](https://doi.org/10.31617/1.2024(155)07)
- Korkmaz, Ö. F. (2025). Bankacılık sektöründe yapay zekâ kullanımı ile ilgili bibliyometrik analiz. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 60(1), 1183-1197. <https://doi.org/10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.25.03.2598>
- Korkmaz, Ö. F., Korkmaz, S. S., Tunçez, H. A., & Gültekin, N. (2024). Finansal okuryazarlık, finansal tabana yayılma ve finansal erişim üzerine literatür incelemesi. *Söke İşletme Fakültesi Dergisi*, 1(1), 16-25. <https://izlik.org/JA46TE79BL>

- Korkmaz, Ö. F., & Soğukoğlu Korkmaz, S. (2025). Bankacılıkta siber güvenlik üzerine bibliyometrik analiz. *Fiscaoeconomia*, 9(2), 1112-1127. <https://doi.org/10.25295/fsecon.1595122>
- Kumar, S., Sureka, R., & Pandey, N. (2020). Forty-five years of the International Journal of Social Economics (IJSE): A bibliometric overview. *International Journal of Social Economics*, 47(7), 831-849. <https://doi.org/10.1108/IJSE-08-2019-0492>
- Kumar, S., Maggino, F., Mahto, R. V., Riya, S., Alaimo, L. S., & Lim, W. M. (2022). Social Indicators Research: A retrospective using bibliometric analysis. *Social Indicators Research: An International and Interdisciplinary Journal for Quality-of-Life Measurement*, 162(1), 413-448. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02847-9>
- Le, T., Ngo, T., Nguyen, D. T., & Do, T. T. (2024). Fintech and banking: Friends or foes? Evidence from bank–fintech cooperation. *International Journal of Bank Marketing*, 42(7), 1513-1535. <https://doi.org/10.1108/IJBM-09-2023-0525>
- Li, L., Hua, Y., Zhao, S., Yang, D., Chen, S., Song, Q., Gao, J., & Dai, X. (2023). Worldwide research progress and trend in sludge treatment and disposal: A bibliometric analysis. *ACS ES&T Engineering*, 3(8), 1083-1097. <https://doi.org/10.1021/acsestengg.3c00149>
- Lohmann, S., Heimerl, F., Bopp, F., Burch, M., & Ertl, T. (2015, July). Concentri cloud: Word cloud visualization for multiple text documents. In *2015 19th International Conference on Information Visualisation* (pp. 114-120). IEEE. <https://doi.org/10.1109/iV.2015.30>
- Lupton, R. C., & Allwood, J. M. (2017). Hybrid Sankey diagrams: Visual analysis of multidimensional data for understanding resource use. *Resources, Conservation and Recycling*, 124, 141-151. <https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2017.05.002>
- Mall, S., Panigrahi, T. R., & Hassan, M. K. (2024). Neo banking: A bibliometric review of the current research trend and future scope. *International Review of Economics & Finance*, 96, 103559. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2024.103559>
- Malyshev, A. (2023, August 1). *Platform banking: Revolutionizing financial services in digital age*. SDK.finance. <https://sdk.finance/blog/platform-banking-revolutionizing-financial-services-for-the-digital-age/>. Erişim tarihi: 15.10.2024.

- Malyshev, A. (2024, September 5). *Understanding mobile wallets: Benefits, types, and market insights*. SDK.finance. <https://sdk.finance/blog/understanding-mobile-wallets-benefits-types-and-market-insights/>. Erişim tarihi: 15.10.2024.
- Martínez-Navalón, J. G., Fernández-Fernández, M., & Alberto, F. P. (2023). Does privacy and ease of use influence user trust in digital banking applications in Spain and Portugal? *International Entrepreneurship and Management Journal*, 19(2), 781-803. <https://doi.org/10.1007/s11365-023-00839-4>
- Mogaji, E. (2023). Redefining banks in the digital era: A typology of banks and their research, managerial and policy implications. *International Journal of Bank Marketing*, 41(7), 1899-1918. <https://doi.org/10.1108/IJBM-06-2023-0333>
- Monalisa, A. M., & Suresh, A. (2023). Impact of digital bancassurance probing the development of hybrid banking. In *Enhancing productivity in hybrid mode: The beginning of a new era* (pp. 108-114). Research and Publication Cell, Dr. D. Y. Patil B-School.
- Mordor Intelligence. (2024). *Europe neobanking market size & share analysis- Growth trends & forecasts (2024-2029)*. <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/europe-neobanking-market>. Erişim tarihi: 15.10.2024.
- NeoBanks.app. (2026). *The list of neobanks and digital banks in the world in 2026*. <https://neobanks.app/>. Erişim tarihi: 02.10.2026.
- Otto, E., Culakova, E., Meng, S., Zhang, Z., Xu, H., Mohile, S., & Flannery, M. A. (2022). Overview of Sankey flow diagrams: Focusing on symptom trajectories in older adults with advanced cancer. *Journal of Geriatric Oncology*, 13(5), 742-746. <https://doi.org/10.1016/j.jgo.2021.12.017>
- Rahman, S., Nguyen-Viet, B., Nguyen, Y. T. H., & Kamran, S. (2024). Promoting fintech: Driving developing country consumers' mobile wallet use through gamification and trust. *International Journal of Bank Marketing*, 42(5), 841-869. <https://doi.org/10.1108/IJBM-01-2023-0033>
- Salah, O. H., & Ayyash, M. M. (2025). Understanding user adoption of mobile wallet: extended TAM with knowledge sharing, perceived value, perceived privacy awareness and control, perceived security. *VINE Journal of Information and Knowledge Management Systems*, 55(5), 1223-1250. <https://doi.org/10.1108/VJKMS-03-2023-0055>

- SEON. (2024). *Neobanking index: The state of neobank in 2023*. <https://seon.io/resources/neobanking-index/>. Erişim tarihi: 15.10.2024.
- Shah, S. N., & Mehta, N. (2019). Payment banks: Changing Indian payments landscape. *SAMVAD*, 19, 12-19. <https://indianjournalofcapitalmarkets.com/index.php/samvad/article/view/146702>
- Shaw, N., & Eschenbrenner, B. (2025). The mediation role of convenience in mobile wallet adoption. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 41(4), 2076-2088. <https://doi.org/10.1080/10447318.2024.2314814>
- Skeppstedt, M., Ahlertorp, M., Kucher, K., & Lindström, M. (2024). From word clouds to Word Rain: Revisiting the classic word cloud to visualize climate change texts. *Information Visualization*, 23(3), 217-238. <https://doi.org/10.1177/14738716241236188>
- Soğukoğlu Korkmaz, S., & Korkmaz, Ö. F. (2016). Sosyal medya ve Türk bankacılık sektörünün sosyal medya kullanımı. *Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(3), 58-84. <https://izlik.org/JA96PF45YJ>
- Spiridonova, K. (2024). *How to create a neobank from scratch: Functions and expenses*. Purrweb. <https://www.purrweb.com/blog/kak-sozdat-neobank-s-nulya-funkcii-i-traty/>. Erişim tarihi: 15.10.2024.
- Sunar, H., & Ateş, A. (2025). Turizmde eğitim ve kariyer üzerine yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. *İstanbul Esenyurt Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 21-41. <https://doi.org/10.61349/iesbad.1664356>
- Sunar, H., Ateş, A., & Köseoğlu, A. (2025). Turizm ve iklim değişikliği ilişkisi üzerine bibliyometrik bir değerlendirme. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 6(1), 48-69. <https://izlik.org/JA38SF62XL>
- Sureka, R., Donthu, N., & Kumar, S. (2020). Three decades of the Journal of Teaching in International Business: A bibliometric overview. *Journal of Teaching in International Business*, 31(3), 259-285. <https://doi.org/10.1080/08975930.2020.1831424>
- Svensson, G. (2010). SSCI and its impact factors: A prisoner's dilemma? *European Journal of Marketing*, 44(1/2), 23-33. <https://doi.org/10.1108/03090561011008583>

- Team PCN. (2023, May 4). *Best European neobanks in 2023*. <https://teampcn.com/best-european-neobanks-in-2023/>. Erişim tarihi: 15.10.2024.
- Thahir, S., & Mausudeen, G. L. (2023). Examining user satisfaction and adoption in smart banking applications: A focus on benefits. *Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования*, 2(14), 47-52. <https://in-academy.uz/index.php/zdif/article/view/25094>
- Türkiye Bankalar Birliği. (2024). *Elektronik bankacılık terimleri*. <https://www.tbb.org.tr/tr/faaliyetler/teknoloji-ve-odeme-sistemleri/dijital-bankacilik/4570>
- Unit21. (2022, June 30). *24 neobank statistics to help with risk and compliance*. <https://www.unit21.ai/blog/neobank-statistics#statistics-about-neobank-market-size-and-share>. Erişim tarihi: 15.10.2024
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2026). *VOSviewer: Visualizing scientific landscapes*. Centre for Science and Technology Studies, Leiden University. <https://app.vosviewer.com/docs/user-interface/main-panel/>. Erişim tarihi: 02.10.2026.
- Yang, X., Yang, J., Hou, Y., Li, S., & Sun, S. (2023). Gamification of mobile wallet as an unconventional innovation for promoting Fintech: An fsQCA approach. *Journal of Business Research*, 155, 113406. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113406>
- Zhu, Y., & Jin, S. (2023a). How does the digital transformation of banks improve efficiency and environmental, social and governance performance? *Systems*, 11(7), 328. <https://doi.org/10.3390/systems11070328>
- Zhu, Y., & Jin, S. (2023b). COVID-19, digital transformation of banks, and operational capabilities of commercial banks. *Sustainability*, 15(11), 8783. <https://doi.org/10.3390/su15118783>

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: Neobanks are among the new institutions that have emerged as a result of digitalization in the banking sector in recent years. Neobanks offer new opportunities for consumers and banks through the ease of use, cost savings, and new experiences they provide. The aim of this study is to compare the results obtained from the bibliometric analysis of articles published on neobanking in 2023 and 2024 with the findings of Mall et al. (2024). The scope of this research

involves a partial comparison of the results obtained from bibliometric analysis of articles related to neobanking published in 2023 and 2024 with the findings of Mall et al.'s articles covering 2022 and earlier years.

Methodology: In the study, Bibliometrix and VOSviewer programs were used for bibliometric analysis. In this context, the research questions, document search techniques, keywords used, and bibliometric methods employed in the bibliometric analysis conducted by Mall et al. (2024) were adopted in this study. Mall et al. (2024) used the search terms “neobank”, “platform bank”, “digital bank”, “neo-digital bank”, “payment bank”, “smart bank”, “hybrid bank”, “mobile wallet” and “m-wallet”. When using search terms, only research articles were preferred. Additionally, search terms were searched based on title, abstract and keywords. The dataset consist of 76 research articles encountered in the search conducted on 17.10.2024 for the year 2023 and beyond in the WoS database. Mall et al.'s study referenced the Scopus database and suggested that studies could be conducted on databases like Web of Science. In order to better understand the neobanking literature, this research was conducted with reference to the Web of Science database, taking the relevant suggestion into account.

Findings: When the articles were examined, it was observed that the number of authors per document was 3. The proportion of internationally authored publications among the articles has been calculated as 30%. Therefore, it is observed that the relevant literature has worldwide access and cross-border collaboration. When we look at the research findings presented in the study by Mall et al., it is observed that research on neobanking has increased since 2013. The existence of 76 studies conducted between 2023 and 2024 indicates that this interest continues to the present day. Another finding of the study by Mall et al. is that the first three countries contributing to the neobanking literature are India, the United States, and the United Kingdom. For the years 2023-2024, a similar trend continues, but it is observed that Vietnam has taken the place of the United Kingdom. Again, in the study conducted by Mall et al., it is observed that the neobanking literature consists of recurring themes such as mobile wallet, mobile payment, technology acceptance model, fintech, trust, security, and satisfaction. For the years 2023-2024, it is observed that the themes consist of mobile wallet, trust, perceived security, perceived usefulness, satisfaction, perceived value, loyalty, perceived ease of use, usage intention, mediation, digital bank, digital adaptation, digital technology, financial incentive, mobile money, privacy, and real-time monitoring. Therefore, while themes such as mobile wallet, security, financial technology, and satisfaction continue to exist in the relevant literature, it can be said that new themes have also emerged under the umbrella of digitalization and consumer behavior. From this point, it can be observed that the

themes identified by Mall et al. as the main research areas for the neobanking literature, such as consumer behavior and attitudes, perceived security and risk, perceived usefulness and ease of use, digitalization and technology adoption, and customer experience, remain relevant in the years 2023-2024. Finally, Mall et al. have stated that future research in neobanking should examine cultural influences, perceived sources of risk, and the sustainability of intentions to use neobanking. When the studies conducted in 2023-2024 were examined, it was found that proposals related to cultural influences did not receive sufficient attention, whereas research proposals themed around usage intention and risk were well-received, and studies covering these themes were conducted.

Conclusion: It is observed that studies related to the field of neobanking undertake an important function in understanding and comprehending the subject by producing literature that reveals various successes and failures, attitudes and adoption, ease of use, and whether it provides benefits or harms. Therefore, a banking approach that focuses on the continuation of technological developments and innovations may be important in addressing current and potential issues that will be encountered in the future. Additionally, it is anticipated that the banking sector, which is trending towards liberalization, may require new regulations for digitalization and neobanking. Since neobanking is a newly emerging and developing type of banking, the attitude of regulatory and supervisory authorities will be one of the most decisive factors in its widespread adoption and acceptance. Therefore, research gaps in this field could be a niche topic that needs to be addressed in future studies.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanmamıştır.